

Ses Temelli Cümle Yöntemine Göre İlkokuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri¹

Hatice KADIOĞLU ATEŞ²

Sefer ADA³

Z. Nurdan BAYSAL⁴

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerini saptamaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlere üç tane açık uçlu soru sorulup yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Sorular; öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi esnasında karşılaştıkları sorunları, Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi ile Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimini olumlu olumsuz yönleriyle karşılaştırmalarını, Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi ile ilgili önerilerini kapsamaktadır. Araştırmada, yirmi beş tane birinci sınıf öğretmeniyle çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; İstanbul ili Esenler ilçesi Hasip Dinçsoy, Engin Can Güre ve Cumhuriyet İlkokulu öğretmenleri arasından gönüllülük esasına uygun olarak seçilen yirmi beş tane birinci sınıf okutan sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenler, Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi sırasında bazı sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmada öğretmenlerin önerileri de alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokuma Yazma Öğretimi, Bitişik Eğik Yazı, Öğretmen Görüşleri

1. Bu çalışma Hatice KADIOĞLU ATEŞ'in doktora tezinden türetilmiştir.
2. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Üstün Zekalılar Öğretmenliği Anabilim Dalı hatice.kadiogluates@izu.edu.tr
3. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi seferada@marmara.edu.tr
4. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi nurdanbaysal@hotmail.com

Teachers' Opinions About Initial Literacy Education According to Phonetic Based Sentences Construction Method

ABSTRACT

The aim of the study was to observe what teachers' opinions were for initial literacy education. According to this purpose the research was asked teachers three questions. The questions were about what was the wrong during initial literacy according to phonetic based sentences construction method, the comparison between new and past method of initial literacy education, the proposals about initial literacy according to phonetic based sentences construction method. The work group of the research was formed of twenty five (25) first grade teachers selected from three primary schools which were called Hasip Dinçsoy, Engin Can Güre and Cumhuriyet Primary School in Esenler district of İstanbul province. In research twenty five teachers explained their own opinions about initial literacy education to phonetic based sentences construction method. They expressed that they had got some problems while initial education according to phonetic based sentences construction method. Teachers' proposals also were taken.

Keywords: Initial Literacy Education, Cursive Handwriting, Teachers' Opinions.

Giriş

Dil; bir bireyin, bir milletin kendini tanıyıp çağdaşlaşabilmesinden sosyalleşip eleştirel değerlendirmeler yapabilmesine kadar her alanda önemli katkılar sağlar. Dil; sadece anadili derslerinde değil tüm derslerde başarının anahtarı rolündedir. Anadilini öğrenmesi için çocuğa özel bir gayret gösterilmediği halde çocuk kendiliğinden dilin yapısını çözer ve dilini öğrenir (Alpöge, 1991, s.64). “İlkokuma yazma” terimi çocuğun, yazılı dilinin işaretlerini sesli olarak okuyabildiği, söyleyebildiği, söylenenleri veya kendi düşüncelerini yazabildiği dönemi ifade etmek için kullanılır. Yazılı dil, sesi sembolize eden harf işaretleriyle yazılmaktadır. Dilin seslerinin simgesi olan harfler; hece, kelime, cümleler ve metinler oluşturarak yazılı dilin gerçekliğini oluşturur. Yazılı dilin ilişkilerinin kavranmasının başlangıcı ilkokuma yazma etkinliğiyle başlamaktadır (Ferah, 2001, s. 22).

Modern toplumsal hayatın gelişmesiyle okuma yazma öğrenmenin önemi artmış olup okuryazarlık oranındaki yükseklik çağdaş gelişmenin bir ölçütü haline gelmiştir (Çelenk, 2002, s. 40). İlkokuma yazma; bireyin, eğitim öğretim sürecinin sadece bir bölümü olup amaca ulaşmak için önemli araçlardan bir tanesidir (Çatak, 2008, s.5). İlkokuma yazma, insanlığın on bin yılda oluşturduğu sembolleri bireye öğretmek onda yeni bir iletişim kanalı oluşturmaktır (Güleryüz, 2000, s. 2). İlkokuma yazma; çocuğun ihtiyacı olan dinleme, konuşma, okuma, yazma, görselleri okuma ve görselleri sunma gibi temel becerilerinin gelişimine imkân sağlayan sistematik bir etkinliktir (Bay, 2008, s. 7-8). Okuma yazma, bireyin okul ve sosyal yaşamındaki başarısı ile sahip olduğu potansiyelini geliştirmesi bakımından son derece önemlidir (Turan ve Akpınar, 2008, s. 122).

Öğrencinin, bir kelimeyi yazarken kesintisiz hareket etmesi, yazıda kazandığı akıcılık, kalemi doğru tutma başarısı özellikle resim yapma becerisini olumlu yönde etkilemektedir (Coşkun, 2011, s. 30-31). Bitişik eğik yazı, kesintisiz hareketlerden oluştuğundan hızlı yazma ve hızlı düşünmeyi destekler (Akyol, 2005, s.52). Türkiye’de uzun yıllar ilkokuma yazma öğretimi Cümle Yöntemi ile yapılmaktaydı. 2004-2005 eğitim öğretim yılı itibarıyla Ses Temelli Cümle Yöntemine geçilmiştir. Yazı öğretiminde de bitişik eğik yazı benimsenmiştir (MEB, 2004).

Bu araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazma becerisine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Bu araştırmanın genel amacı; ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerini saptamaktır. Bu genel amaç doğrultusunda řu alt amaçlar incelenmiştir:

1) Öğretmen görüşlerine göre Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilkokuma yazma öğretilimi sırasında karşılaşılan sorunlar nelerdir?

2) Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretilimi ile Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretiliminin öğretmen görüşlerine göre olumlu olumsuz yönleri nelerdir?

3) Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretilimine ilişkin birinci sınıf öğretmenlerinin önerileri nelerdir?

Yöntem

Çalışma Grubu

İlkokulda uygulanan bitişik eğik yazının öğretiliminde karşılaşılan sorunları tespit etmeye yönelik olarak yapılan çalışmada, yirmi beş tane birinci sınıf öğretmeniyle çalışılmıştır. Öğretmenlerle standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yapılmıştır. Oluşturulan sorular uzmanlardan görüş alınarak düzenlenmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Ayrıca araştırmacı, görüşme esnasında notlar almıştır. Görüşmeler bittikten sonra araştırmacının notları, ses kayıtları ve araştırmacı tarafından ulaşılan sonuçlar öğretmenlere sunulmuştur. Öğretmenlerin değerlendirmeleri ve önerileri alınmıştır.

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinden gönüllük esasına göre meydana getirilen çalışma grupları ile çalışılmıştır. Çalışma grupları; 2010-2011 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Esenler ilçesi Hasip Dinçsoy, Engin Can Güre ve Cumhuriyet İlkokulunda görev yapan birinci sınıf öğretmenleri arasından belirlenmiştir. Araştırmaya katılan yirmi beş tane öğretmenin tamamı birinci sınıf öğretmenleridir. Öğretmenlerin tamamı hem Cümle Yöntemi ile hem de Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilkokuma yazma öğretilimi yapmış sınıf öğretmenleridir.

Veri Toplama Araçları

Öğretmenlerin görüş ve önerilerini almak için üç soruluk “Öğretmen Görüş Formu” uygulanmıştır. Sorular, Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi ile Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimini olumlu olumsuz yönleriyle karşılaştırma, Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan sorunları belirtme ve Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimine ilişkin önerileri söyleme şeklinde ifade edilebilir.

Bulgular

Görüşmecilere yöneltilen “Ses temelli cümle yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi esnasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna öğretmenler farklı nitelikte cevaplar vermiştir.

Tablo 1: Ses Temelli Cümle Yöntemine Göre İlkokuma Yazma Öğretimi Sırasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Ses Temelli Cümle Yöntemine Göre İlkokuma Yazma Öğretimi Sırasında Karşılaşılan Sorunlar	f	%
Okuma hızının düşük olması	6	13.04
Yazıların okunaksız olması	3	6.52
Bitişik eğik yazının kullanılması	3	6.52
Uzun kelimeler yazarken harf eksikliklerinin yapılması	3	6.52
Bitişik eğik yazının okuldaki tüm öğrenciler ve öğretmenler tarafından kullanılmaması	3	6.52
Okuduğunu anlayamama	3	6.52
Harflerin eğik yazılmaması	2	4.34
Harflerin bağlantılarının kuralına göre yazılmaması	2	4.34
Bitişik eğik yazının yorucu olması	2	4.34
Öğretmenin ders ve çalışma yükünün artması	2	4.34
Uzun kelimelerin zor yazılması	2	4.34
Okuma ile yazmanın paralel gitmemesi	2	4.34

Ders kitaplarının yetersiz olması	1	2.17
Çocuğun yakın çevresinde bitişik eğik yazı örneklerinin olmaması	1	2.17
Bitişik eğik yazının Türkçe'ye uygun olmaması	1	2.17
Sınıf mevcutlarının kalabalık olması	1	2.17
Öğrencinin özdeğerlendirme ve akran değerlendirme yapması	1	2.17
Anlamsız hecelerin zor öğrenilmesi	1	2.17
İlk okuma yazma öğretimine sert süresiz ünsüzlerle başlanmaması	1	2.17
Öğrencilerin akıcı okuyamaması	1	2.17
Öğrencilerin yazılarının estetik olmaması	1	2.17
Ailelerin çocuklarına düz yazı öğretmesi	1	2.17
Öğrencilerin küçük kas becerilerinin gelişmemiş olması	1	2.17
Öğrencilere bitişik eğik yazının sıkıcı gelmesi	1	2.17
Açık uçlu hecelere ulaşma	1	2.17
Toplam	46	100

“Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi esnasında karşılaştığımız sorunlar nelerdir?” sorusuna görüşme yapılan yirmi beş tane öğretmenden toplam kırk altı farklı cevap alınmıştır. Yaşanan sorunlarla ilgili görüşlerin % 13.04’ü “Okuma hızının düşük olması” şeklinde ifade edilmiştir. “Yazıların okunaksız olması”, “Bitişik eğik yazının kullanılması”, “Uzun kelimeler yazarken harf eksikliklerinin yapılması”, “Bitişik eğik yazının okuldaki tüm öğrenciler ve öğretmenler tarafından kullanılmaması”, “Okuduğunu anlayamama” sorunları; ifade edilen tüm sorunlar içinde % 6.02’lik yer tutmaktadır. İfade edilen görüşlerin % 4.34’ü, “Harflerin eğik yazılamaması”, “Harflerin bağlantılarının kuralına göre yazılamaması”, “Bitişik eğik yazının yorucu olması”, “Öğretmenin ders ve çalışma yükünün artması”, “Uzun kelimelerin zor yazılması”, “Okuma ile yazmanın paralel gitmemesi” şeklinde sorunlar yaşandığını belirtmektedir. “Ders kitaplarının yetersiz olması”, “Çocuğun yakın çevresinde bitişik eğik yazı örneklerinin olmaması”, “Bitişik eğik yazının Türkçe’ye uygun olmaması”, “Sınıf mevcutlarının kalabalık olması”, “Öğrencinin özdeğerlendirme ve akran değerlendirme yapması”, “Anlamsız hecelerin zor öğrenilmesi”, “İlk okuma yazma

öğretimine sert süreksiz ünsüzlerle başlanmaması”, “Öğrencilerin akıcı okuyamaması”, “Öğrencilerin yazılarının estetik olmaması”, “Ailelerin çocuklarına düz yazı öğretmesi”, “Öğrencilerin küçük kas becerilerinin gelişmemiş olması”, “Öğrencilere bitişik eğik yazının sıkıcı gelmesi”, “Açık uçlu hecelere ulaşma” sorunları belirtilen tüm sorunlar içerisinde % 2.17 olarak yer almaktadır.

Tablo 2: Öğretmen Görüşlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretimine Göre Olumlu Yanlarının Belirlenmesine İlişkin Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Olumlu Yanları	f	%
Okumaya geçişin kısa sürede gerçekleşmesi	7	43.75
Bitişik eğik yazıyla yazma hızının yüksek olması	3	18.75
Ezber olmaması	2	12.5
Okuma yazma öğrenme oranının yüksek olması	1	6.25
Bitişik eğik yazının çocuğun gelişimine uygun olması	1	6.25
Okuma yazma mekanizmasının öğrenciler tarafından kolayca çözülebilmesi	1	6.25
Zaman kaybı yaşanmaması	1	6.25
Toplam	16	100

“Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi ile Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimini olumlu olumsuz yanlarıyla karşılaştırınız.” sorusuna alınan öğretmen görüşlerinin on altı tanesi Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumlu yanları olduğunu belirtmektedir.

Öğretmen görüşlerinin % 43.75’i Ses Temelli Cümle Yöntemi’nde “Okumaya geçişin kısa sürede gerçekleşmesi”ni yöntemin olumlu yönü olarak görmektedir. Öğretmen görüşlerinin % 18.75’i Ses Temelli Cümle Yöntemi’nde “Bitişik eğik yazıyla yazma hızının yüksek olması”ni yöntemin olumlu yönü olarak görmektedir. Öğretmen görüşlerinin % 12.5’i Ses Temelli Cümle Yöntemi’nin “Ezber olmaması” nı yöntemin olumlu yönü olarak görmektedir. Öğretmen görüşlerinin % 6.25’i “Okuma yazma öğrenme oranının yüksek olması”ni, “Bitişik eğik yazının çocuğun gelişimine uygun olması”ni, “Okuma yazma mekanizmasının

öğrenciler tarafından kolayca çözülebilmesi”ni ve “Zaman kaybı yaşanmaması”ni yöntemin olumlu yönü olarak görmektedir.

Tablo 3: Öğretmen Görüşlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretimine Göre Olumsuz Yanlarının Belirlenmesine İlişkin Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Olumsuz Yanları	f	%
Bitişik eğik yazının kullanılması	6	21.42
Öğrencilerin okuduğunu anlayamaması	4	14.28
Öğrencilerin okuma hızının düşük olması	4	14.28
Öğrencilerin heceleyerek okuması	3	10.71
Öğrencilerin harfleri eksik yazması	1	3.57
Bitişik eğik yazı harflerinin yazılış yönlerini takip etmenin zorluğu	1	3.57
Ölçekler, formlar ve fotokopilerin fazlalığı	1	3.57
Ailelerin yöntemle ve bitişik eğik yazıyla ilgili bilgi sahibi olmamaları	1	3.57
Proje ve performans ödevleri	1	3.57
Materyal eksikliği	1	3.57
Okumada zorlanması	1	3.57
Öğrencilerin test çözememesi	1	3.57
Akıcı okumaya geçmenin zorluğu	1	3.57
Öğrencilerin yazılarının okunamaması	1	3.57
Bitişik eğik yazı yazarken el kaldıramama durumu	1	3.57
Toplam	28	100

“Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi ile Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimini olumlu olumsuz yanlarıyla karşılaştırınız.” sorusuna alınan öğretmen görüşlerinin yirmi sekiz tanesi Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumsuz yanları olduğunu belirtmektedir.

Öğretmen görüşlerinin % 21.42’si “Bitişik eğik yazının kullanılması”ni, %14.28’i “Öğrencilerin okuduğunu anlayamaması”ni ve “Öğrencilerin okuma hızının düşük olması”ni, %10.71’i “Öğrencilerin heceleyerek okuması”ni, %3.57’si “Öğrencilerin harfleri eksik yazması”ni, “Bitişik eğik yazı harflerinin yazılış

yönlerini takip etmenin zorluğu”nu, “Ölçekler, formlar ve fotokopilerin fazlalığı”nı, “Ailelerin yöntemle ve bitişik eğik yazıyla ilgili bilgi sahibi olmamaları”nı, “Proje ve performans ödevleri”ni, “Materyal eksikliği”ni, “Okumada zorlanması”nı, “Öğrencilerin test çözmemesi”ni, “Akıcı okumaya geçmenin zorluğu”nu, “Öğrencilerin yazılarının okunamaması”nı, “Bitişik eğik yazı yazarken el kaldıramama durumu”nu Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumsuz yanları olarak ifade etmişlerdir.

Tablo 4: Öğretmen Görüşlerine Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretimine Göre Olumlu Yanlarının Belirlenmesine İlişkin Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşlerine Göre Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Olumlu Yanları	f	%
Okuma hızının yüksek olması	3	23.07
Okuduğunu anlayabilme	3	23.07
Hecelemeden hızlı, akıcı okuyabilme	2	15.38
Heceleme döneminin kısa sürmesi	1	7.69
Öğrencinin bütünü görebilmesi	1	7.69
Düz yazı kullanılması	1	7.69
Yazarken el kaldırıp dinlenebilme fırsatının olması	1	7.69
Hızlı yazı yazabilme	1	7.69
Toplam	13	100

“Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi ile Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimini olumlu olumsuz yanlarıyla karşılaştırınız.” sorusuna alınan öğretmen görüşlerinin on üç tanesi Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumlu yanları olduğunu belirtmektedir. Öğretmen görüşlerinin %23.07’si “Okuma hızının yüksek olması”nı ve “Okuduğunu anlayabilme”yi, %15.38’i “Hecelemeden hızlı, akıcı okuyabilme”yi, Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumlu yanları olarak ifade etmişlerdir.

Tablo 5: Öğretmen Görüşlerine Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretimine Göre Olumsuz Yanlarının Belirlenmesine İlişkin Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşlerine Göre Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminin Olumsuz Yanları	f	%
Okumaya geçmenin uzun zaman alması	2	28.57
Ezbere yönelik olması	2	28.57
Dik temel harflerle yazılması	1	14.28
Zaman kaybının olması	1	14.28
Okumayı öğrenme oranının düşük olması	1	14.28
Toplam	7	100

Öğretmen görüşlerinin % 28.57'si “Okumaya geçmenin uzun zaman alması”nı ve “Ezbere yönelik olması”nı, %14.28'i “Dik temel harflerle yazılması”nı, “Zaman kaybının olması”nı, “Okumayı öğrenme oranının düşük olması”nı Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumsuz yanları olarak ifade etmişlerdir.

Öğretmenlere yöneltilen “Ses Temelli Cümle Yöntemine göre İlkokuma Yazma Öğretimi ile ilgili önerileriniz nelerdir?” sorusuna farklı nitelikte öneriler alınmıştır. Öneriler şu şekildedir:

Tablo 6: Ses Temelli Cümle Yöntemine Göre İlkokuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmenlerin Önerilerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Tablosu

Ses Temelli Cümle Yöntemine Göre İlkokuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Önerileri	f	%
Bitişik eğik yazı yerine dik temel harfler kullanılmalı.	4	11.42
Performans ve proje ödevleri kaldırılmalı.	2	5.71
Bitişik eğik yazının öğretilmesinde ailenin desteği sağlanmalı.	2	5.71
Dik temel harflerle ilk okuma yazma öğretimine başlanıp üçüncü ya da dördüncü sınıfta bitişik eğik yazıya geçilmeli.	2	5.71
Sık sık harflerin bağlantı kuralları hatırlatılmalı.	1	2.85
Eğik yazmanın üzerinde durulmalı.	1	2.85
Sert ünsüzlerle ilk okuma yazma öğretimine başlanmalı.	1	2.85
Bitişik eğik yazı öğretimi birinci sınıfta verilmeli ama ileriki sınıflarda dik temel harflerle yazılmalı.	1	2.85
Hızlı okuma teknikleri müfredata eklenmeli.	1	2.85

İkinci, üçüncü sınıfta hecelemeden okumaya geçileceği gerçeği benimsenmeli.	1	2.85
Öğretmenler okuma konusunda aceleci davranmamalı.	1	2.85
Öğrencilerin el kaslarının gelişmesi için mutlaka okul öncesi eğitim alınmalı.	1	2.85
Çocuğa, ailesi sesi tanıtmamalı.	1	2.85
İkinci kademede de bitişik eğik yazıyla yazılması hususunda özen gösterilmeli.	1	2.85
Hazırlık çalışmaları kısa tutulmamalı.	1	2.85
Çocukların el kaslarını geliştirici çalışmalara ağırlık verilmeli.	1	2.85
Ses Temelli Cümle Yöntemi kaldırılmalı.	1	2.85
Bitişik eğik yazıya karşı öğretmenler olumsuz tutum sergilememeli.	1	2.85
Ölçekler, formlar kaldırılmalı.	1	2.85
Ders kitapları zenginleştirilmeli.	1	2.85
Öğretmen, yazı konusunda kararlı olmalı.	1	2.85
Yapılan yanlışlar anında düzeltilmeli.	1	2.85
Dikte çalışmalarına ağırlık vermeli.	1	2.85
Tek kaynak olarak ders kitabı kullanılmamalı.	1	2.85
Okuma hızının artırılması için öğrencilere evde sesli okuma ödevleri verilmeli.	1	2.85
Çocuklara tekerleme, sayışma örnekleri öğretilmeli.	1	2.85
İlk sekiz harfin öğretimi hızlı geçilmemeli.	1	2.85
Tüm ses gruplarına eşit süre ayrılmamalı, ilk iki grup daha geniş sürede verilmeli.	1	2.85
Ses Temelli Cümle Yöntemine göre okuma, Cümle Yöntemine göre yazma öğretimi yapılmalı.	1	2.85
Toplam	35	100

Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen önerilerinin %11.42’i “Bitişik eğik yazı yerine dik temel harfler kullanılmalı.”, %5.71’i “Performans ve proje ödevleri kaldırılmalı.”, “Bitişik eğik yazının öğretilmesinde ailenin desteği sağlanmalı.” ve “Dik temel harflerle ilk okuma yazma öğretimine başlanıp üçüncü ya da dördüncü sınıfta bitişik eğik yazıya geçilmeli.”, %2.85’i “Sık sık harflerin bağlantı kuralları hatırlatılmalı.”, “Eğik yazmanın üzerinde durulmalı.”, “Sert ünsüzlerle ilkokuma yazma öğretimine

başlanmalı.”, “Bitişik eğik yazı öğretimi birinci sınıfta verilmeli ama ileriki sınıflarda dik temel harflerle yazılmalı.”, “Hızlı okuma teknikleri müfredata eklenmeli.”, “İkinci, üçüncü sınıfta hecelemeden okumaya geçileceği gerçeği benimsenmeli.”, “Öğretmenler okuma konusunda aceleci davranmamalı.”, “Öğrencilerin el kaslarının gelişmesi için mutlaka okul öncesi eğitim alınmalı.”, “Çocuğa, ailesi sesi tanıtmamalı.”, “İkinci kademedede de bitişik eğik yazıyla yazılması hususunda özen gösterilmeli.”, “Hazırlık çalışmaları kısa tutulmamalı.”, “Çocukların el kaslarını geliştirici çalışmalara ağırlık verilmeli.”, “Ses Temelli Cümle Yöntemi kaldırılmalı.”, “Bitişik eğik yazıya karşı öğretmenler olumsuz tutum sergilememeli.”, “Ölçekler, formlar kaldırılmalı.”, “Ders kitapları zenginleştirilmeli.”, “Öğretmen, yazı konusunda kararlı olmalı.”, “Yapılan yanlışlar anında düzeltilmeli.”, “Dikte çalışmalarına ağırlık vermeli.”, “Tek kaynak olarak ders kitabı kullanılmamalı.”, “Okuma hızının artırılması için öğrencilere evde sesli okuma ödevleri verilmeli.”, “Çocuklara tekerleme, sayışma örnekleri öğretilmeli.”, “İlk sekiz harfin öğretimi hızlı geçilmemeli.”, “Tüm ses gruplarına eşit süre ayrılmalı. İlk iki grup daha geniş sürede verilmeli.”, “Ses Temelli Cümle Yöntemine göre okuma, Cümle Yöntemine göre yazma öğretimi yapılmalı.” şeklinde.

Tartışma ve Sonuç

“Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimi esnasında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna görüşme yapılan öğretmenlerden şu cevaplar alınmıştır:

“Okuma hızının düşük olması”, “Yazıların okunaksız olması”, “Bitişik eğik yazının kullanılması”, “Uzun kelimeler yazarken harf eksikliklerinin yapılması”, “Bitişik eğik yazının okuldaki tüm öğrenciler ve öğretmenler tarafından kullanılmaması”, “Okuduğunu anlayamama”, “Harflerin eğik yazılamaması”, “Harflerin bağlantılarının kuralına göre yazılamaması”, “Bitişik eğik yazının yorucu olması”, “Öğretmenin ders ve çalışma yükünün artması”, “Uzun kelimelerin zor yazılması”, “Okuma ile yazmanın paralel gitmemesi”, “Ders kitaplarının yetersiz olması”, “Çocuğun yakın çevresinde bitişik eğik yazı örneklerinin olmaması”, “Bitişik eğik yazının Türkçe’ye uygun olmaması”, “Sınıf mevcutlarının kalabalık olması”, “Öğrencinin özdeğerlendirme ve akran değerlendirme yapması”,

“Anlamsız hecelerin zor öğrenilmesi”, “İlk okuma yazma öğretimine sert süresiz ünsüzlerle başlanmaması”, “Öğrencilerin akıcı okuyamaması”, “Öğrencilerin yazılarının estetik olmaması”, “Ailelerin çocuklarına düz yazı öğretmesi”, “Öğrencilerin küçük kas becerilerinin yeterince gelişmemiş olması”, “Öğrencilere bitişik eğik yazının sıkıcı gelmesi”, “Açık uçlu hecelere ulaşma” şeklindedir. Aytan, Güney ve Gün (2010), Özgün (2010), Öğreten (2008), Şahin (2008), Çevik (2006), Tok (2001), Alyıldız (2011), Coşkun (2011), Aktürk (2009), Zayim (2009), Çatak (2008), Şahin (2008), Tok, Tok ve Mazı (2008), Tosunoğlu, Tosunoğlu, ve Arslan (2008), Bektaş (2007), Biber (2007), Samancı (2007), Yurduseven (2007), Acat ve Özsoy (2006), Bayraktar (2006), Çevik (2006), Engin (2006), Korkmaz (2006), Özsoy (2006), Sağırılı (2006) ve Uguz (2006) araştırmalarında öğretmenlerin benzer sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenler, Ses Temelli Cümle Yönteminde “Okumaya geçişin kısa sürede gerçekleşmesi”ni yöntemin olumlu yönü olarak görmektedir. “Bitişik eğik yazıyla yazma hızının yüksek olması”ni, Ses Temelli Cümle Yönteminin “Ezber olmaması”ni “Okuma yazma öğrenme oranının yüksek olması”ni, “Bitişik eğik yazının çocuğun gelişimine uygun olması”ni, “Okuma yazma mekanizmasının öğrenciler tarafından kolayca çözülebilmesi”ni ve “Zaman kaybı yaşanmaması”ni yöntemin olumlu yönü olarak görmektedir. Turan (2010), Aktürk (2009), Zayim (2009), Tok, Tok ve Mazı (2008), Turan ve Akpınar (2008), Bektaş (2007), Şahin, İnci, Turan ve Apak (2006), Uguz (2006), Çevik (2006), Şahin ve Akyol (2006), Şenel (2004) araştırmalarında, öğretmenlere göre bireşim yönteminin (Ses Temelli Cümle Yöntemi) daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmenler “Bitişik eğik yazının kullanılması”ni, “Öğrencilerin okuduğunu anlayamaması”ni ve “Öğrencilerin okuma hızının düşük olması”ni, “Öğrencilerin heceleyerek okuması”ni, “Öğrencilerin harfleri eksik yazması”ni, “Bitişik eğik yazı harflerinin yazılış yönlerini takip etmenin zorluğu”nu, “Ölçekler, formlar ve fotokopilerin fazlalığı”ni, “Ailelerin yöntemle ve bitişik eğik yazıyla ilgili bilgi sahibi olmamaları”ni, “Proje ve performans ödevleri”ni, “Materyal eksikliği”ni, “Okumada zorlanılması”ni, “Öğrencilerin test çözmemesi”ni, “Akıcı okumaya geçmenin zorluğu”nu, “Öğrencilerin yazılarının okunamaması”ni, “Bitişik eğik yazı yazarken el kaldıramama durumu”nu Ses Temelli Cümle Yöntemiyle

ilkokuma yazma öğretiminin Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma öğretimine göre olumsuz yanları olarak ifade etmişlerdir. Karadağ (2005) çalışmasında, öğrencilerin bireşim yöntemiyle öğrenememe kaygısına kapıldıklarını belirtmiştir. Araç-gereç eksikliği ve sınıfların kalabalık olmasının sorunlar arasında yer aldığı sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenler, “Okuma hızının yüksek olması”nı ve “Okuduğunu anlayabilme”yi, “Hecelemeden hızlı, akıcı okuyabilme”yi, “Heceleme döneminin kısa sürmesi”ni, “Öğrencinin bütünü görebilmesi”ni, “Düz yazı kullanılması”nı, “Yazarken el kaldırıp dinlenebilme fırsatının olması”nı, “Hızlı yazı yazabilme”yi Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumlu yanları olarak ifade etmişlerdir. Tok (2001) araştırmasında, öğretmenlerin %90,5’ine göre çözümleme yöntemi ile okuma yazma öğrenenler daha hızlı ve doğru yazabilmektedirler.

Öğretmenler, “Okumaya geçmenin uzun zaman alması”nı ve “Ezbere yönelik olması”nı, “Dik temel harflerle yazılması”nı, “Zaman kaybının olması”nı, “Okumayı öğrenme oranının düşük olması”nı Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle ilkokuma yazma öğretimine göre olumsuz yanları olarak ifade etmişlerdir.

Ses Temelli Cümle Yöntemine göre ilkokuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen önerileri şöyledir: “Bitişik eğik yazı yerine dik temel harfler kullanılmalı.”, “Performans ve proje ödevleri kaldırılmalı.”, “Bitişik eğik yazının öğretilmesinde ailenin desteği sağlanmalı.”, “Dik temel harflerle ilk okuma yazma öğretimine başlanıp üçüncü ya da dördüncü sınıfta bitişik eğik yazıya geçilmeli.”, “Sık sık harflerin bağlantı kuralları hatırlatılmalı.”, “Eğik yazmanın üzerinde durulmalı.”, “Sert ünsüzlerle ilk okuma yazma öğretimine başlanmalı.”, “Bitişik eğik yazı öğretimi birinci sınıfta verilmeli ama ileriki sınıflarda dik temel harflerle yazılmalı.”, “Hızlı okuma teknikleri müfredata eklenmeli.”, “İkinci, üçüncü sınıfta hecelemeden okumaya geçileceği gerçeği benimsenmeli.”, “Öğretmenler okuma konusunda aceleci davranmamalı.”, “Öğrencilerin el kaslarının gelişmesi için mutlaka okul öncesi eğitim alınmalı.”, “Çocuğa, ailesi sesi tanıtmamalı.”, “İkinci kademedede de bitişik eğik yazıyla yazılması hususunda özen gösterilmeli.”, “Hazırlık çalışmaları kısa tutulmamalı.”, “Çocukların el kaslarını geliştirici

çalışmalara ağırlık verilmeli.”, “Ses Temelli Cümle Yöntemi kaldırılmalı.”, “Bitişik eğik yazıya karşı öğretmenler olumsuz tutum sergilememeli.”, “Ölçekler, formlar kaldırılmalı.”, “Ders kitapları zenginleştirilmeli.”, “Öğretmen, yazı konusunda kararlı olmalı.”, “Yapılan yanlışlar anında düzeltilmeli.”, “Dikte çalışmalarına ağırlık vermeli.”, “Tek kaynak olarak ders kitabı kullanılmamalı.”, “Okuma hızının arttırılması için öğrencilere evde sesli okuma ödevleri verilmeli.”, “Çocuklara tekerleme, sayışma örnekleri öğretilmeli.”, “İlk sekiz harfin öğretimi hızlı geçilmemeli.”, “Tüm ses gruplarına eşit süre ayrılmamalı. İlk iki grup daha geniş sürede verilmeli.”, “Ses Temelli Cümle Yöntemine göre okuma, Cümle Yöntemine göre yazma öğretimi yapılmalı.”

Arslan ve Ilgın (2010)’ın araştırmalarında öğretmenler, birinci sınıfta dik temel yazı ile başlanması gerektiğini savunmaktadır. Aytan, Güney ve Gün (2010), araştırmasında harflerin üstten birleşmesi, birinci sınıftan üçüncü sınıf sonuna kadar tüm etkinlik (çalışma) kitaplarında bitişik eğik yazıyı destekleyen zeminlerin olmasının öğrencinin daha düzgün, okunaklı ve estetik yazmasını sağlayacağını belirtmektedir. Ayrıca, öneri olarak bol bol çizgi çalışmasının yapılmasını, öğrenci hatalarının anında düzeltilmesini sunmaktadır. Şahin ve Akdal (2010) araştırmasında öğretmenlerin yazı öğretiminde dik temel harfleri bitişik eğik yazı tekniğinden daha çok tercih ettiklerini saptamıştır.

Kaynakça

- Acat B. ve Özsoy U. (2006). "Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma-Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler". *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı*. Kök Yayıncılık, Ankara, 1. Cilt., s.15-37.
- Akyol, H. (2005). "İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi: Eğitimde Yeni Yansımalar." *VII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Alpöge, G. (1991). *Çocuk ve Dil -Türkçe'de sıfatların kullanımı ve çocuğun gelişimi açısından incelenmesi-* İstanbul:Yapı Kredi.
- Arslan, D. Ilgın, H. (2010). "Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı İle İlgili Görüşler". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 69-92.
- Aytan, T., Güney, N. ve Gün, M. (2010). "İlköğretim Birinci Kademedeki Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri". *9. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Elazığ: s.1111-1114.
- Bay, Y. (2008). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bayraktar, Ö. (2006). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bektaş, A. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Biber, K. (2007). "İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerini Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Görüşleri (Balıkesir Örneği)". *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 5-7 Eylül 2007, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Coşkun, H. (2011). *İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarının Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Çatak, Ç. G. (2008). *Yeni İlköğretim 1. Sınıf İlkokuma Yazma Dersi Öğretim Programı Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *İlköğretim Online E-Dergi*. 1(2), 40-47.
- Çevik, O.S. (2006). *Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Görüşleri (Bursa İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Engin, G. (2006). "İlk Okuma Yazma Öğretimi Uygulamalarında Öğretmen Görüşleri ve Yaşanan Sorunlar". *Gazi Üniversitesi Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı 2 Cilt*). Ankara: Kök Yayıncılık., s. 509-516.

- Ferah, A. (2001). *Her Yönüyle Türkçe İlkokuma Yazma*. İstanbul: MEB.
- Güleryüz, H. (2000). *Programlanmış İlk Okuma Yazma Öğretimi Kuram ve Uygulamaları*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Karadağ, R. (2005). *İlköğretim Birinci Basamakta Görev Yapan Öğretmenlerin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Çözümleme(Cümle)ve Bireşim(Harf) Yöntemlerinin Etkililiğine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Kolaç, E. (2008). “İlkokuma Yazma Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi”. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 02-04 Mayıs 2008*, Çanakkale.
- Korkmaz, İ. (2006). “Yeni İlköğretim Birinci Sınıf Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 419–428.
- MEB (2004). Tebliğler Dergisi, Cilt 67, Sayı: 2563. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/pdf/2563.pdf> Erişim Tarihi: 23.06.2012
- Öğreten, Ş. (2008). *Yeni İlköğretim Eğitim Programı Kapsamındaki Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Okuma Yazma Öğretiminin İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerince Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Özgün, S. (2010). *Eski ve Yeni İlköğretim Programlarında İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi.
- Özsoy, U. (2006). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi.
- Sağırılı, M. (2006). “Ses Temelli Cümle Yönteminin İlk Okuma-Yazma Öğretimi Süreci ve Etkinlikler Üzerindeki Başarısının Uygulama Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi”. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Kök Yayıncılık*, (2), s.13-20.
- Samancı, S. (2007). “*Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Okuma Yazma Öğretiminde İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Problemler*”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Şahin, A. ve Akdal, D. (2010). “Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaştıkları Problemler”. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20-22 Mayıs 2010), Elazığ*, 157-161.
- Şahin, N. (2008). *Ses Temelli Cümle Yöntemine Yönelik Öğretmen Görüşleri ve Uygulamalarına İlişkin Bir İnceleme*. Yayınlanmamış Doktora Tezi., Bursa: Uludağ Üniversitesi.
- Şahin, A. ve Akyol, H. (2006). “İlk Okuma-Yazma Öğretiminde Kullanılan Çözümleme ve Bireşim Yöntemlerinin Uygulamalı Olarak Karşılaştırılması.” *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi*

Gazi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Kök Yayıncılık, (1) ss.3-14.

- Şahin, İ. İnci, S. Turan, H. Apak, Ö. (2006). “İlkokuma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Çözümleme Yönteminin Karşılaştırılması”. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, (109-).
- Şenel, H.G. (2004). Öğretmenlerin ilk okuma yazma öğretiminde tercih ettikleri yöntemler, *İlköğretim-Online*, 3(2), 48-53. <http://www.ilkogretim.online.org.tr> (Erişim Tarihi: 16.10.1011)
- Tok, S. (2001). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Değerlendirilmesi, *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, s:257–276.
- Tok, Ş. Tok, T. N. Ve Mazı, A. (2008). “İlkokuma Yazma Öğretiminde Çözümleme ve Ses Temelli Cümle Yöntemlerinin Değerlendirilmesi”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 53, s. 123-144
- Tosunoğlu, M., Tosunoğlu N., Arslan F. (2008). “2005 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı’na Göre Yapılan İlk Okuma Yazma Öğretiminin Okuma Becerisi Açısından Değerlendirilmesi”. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, s.117-133.
- Turan, M. (2010). “Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri”. *Milli Eğitim Dergisi*, 187.
- Turan, M. ve Akpınar, B. (2008). İlköğretim Türkçe Dersi İlkokuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Ses Temelli Cümle Ve Bitişik Eğik Yazı Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, (1), s.121-138, Elazığ.
- Uğuz, S.(2006). *Ses Temelli Cümle Yönteminin Öğretmenler Tarafından Algılanma Biçimleri ve Uygulamada Karşılaşılan Güçlükler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Karahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Yurduseven, S. (2007) *İlk Okuma Yazma Programının Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Karahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Zayim, H. (2009). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ile Okuma Yazma Öğretim Sürecinde Hece Döneminin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.